

GUIARRES

26 DE GENER
MUSEU DE LA MÚSICA

PETRI KUMELA

PROGRAMA DE MÀ

MAURICIO SOTELO

Madrid 1961

COMO LLORA EL AGUA...

ROBERT GERHARD

Valls 1896 – Cambridge, Regne Unit 1970

FANTASIA

XAVIER CARBONELL CASTELL

Barcelona 1952 – Palma de Mallorca 2022

...DES DE L'ESCÀPOLA CLAROR DE LES CUQUES

KALEVI AHO

Forssa, Finlàndia 1949

SONATA FOR GUITAR

MANUEL DE FALLA
Cadis 1876 – Alta Gracia, Argentina 1946

HOMENAJE (TOMBEAU DE DEBUSSY)

LOTTA WENNÄKOSKI
Hèlsinki, Finlàndia 1970

BALAI

PETRI KUMELA, GUITARRA

COMENTARI

per **Antoni Llofriu-Prohens**

Petri Kumela, un dels intèrprets finesos més elogiats, és l'encarregat de mostrar-nos la riquesa expressiva de la guitarra clàssica en un programa eclèctic de grans contrastos. Les peces que sentirem avui posen en diàleg tres generacions de compositors. En primer lloc, Robert Gerhard (1896-1970) i Manuel de Falla (1876-1946), deixebles del musicòleg i compositor Felip Pedrell (1841-1922) i màxims exponents de la música espanyola del segle XX. En segon lloc, Xavier Carbonell (1952-2022) i Mauricio Sotelo (n. 1961), compositors de gran personalitat i versatilitat. I, finalment, en diàleg amb aquests compositors de la tradició espanyola, hi trobem dos dels noms més destacats de l'àmbit musical finès, Kalevi Aho (n. 1949) i Lotta Wennäkoski (n. 1970), que han dedicat les seves obres per a guitarra al protagonista del concert d'avui, el guitarrista Petri Kumela.

En aquest programa experimentarem el contrast entre els dos recursos més característics de la guitarra: la dolçor dels passatges arpegiats, intimistes i 'contemplatius', i l'estridentència i el caràcter sorollós del batut. Si bé aquest contrast serà audible en tot el programa, es farà especialment evident en les dues primeres peces.

Como llora el agua... pren el nom d'un dels versos de "La guitarra" del *Poema de la siguiiriya gitana* de Federico García Lorca. En aquesta obra, M. Sotelo combina trets característics del

cante jondo i el batut amb el ritme típic de buleria per expressar el plor de l'instrument. En una línia similar, però amb un caràcter molt més contingut, sentirem la *Fantasia* (1957) que R. Gerhard va escriure com a intermedi dels *Set cantares per a soprano i guitarra* (1956).

Ens submergirem en un ambient molt distint en la peça de Xavier Carbonell. La seva obra destaca per la gran consciència del fet sonor, en què res no es deixa a l'atzar. ...*des de l'escàpola claror de les cuques* és una mostra de la intenció perfeccionista de Carbonell, que utilitza una *scordatura* microtonal molt específica i un sistema de notació musical d'invenió pròpia similar a la tabulatura.

Aho és un dels compositors finesos més reconeguts de l'actualitat, principalment gràcies a les seves obres de gran format. La seva sonata per a guitarra és una obra realment enorme pel que fa a la durada i amb relació a la resta del repertori per a guitarra.

Falla, *Homenaje (por le tombeau de Debussy)* va ser editada per a un número especial de *La Revue musicale* (1920) i és una peça breu, amarada del caràcter impressionista, suggestiu i contemplatiu característic de la música de Debussy. De fet, l'obra sembla prendre com a base alguns motius de peces del compositor francès com "Soirée dans Grenade" (*Estampes*, 1930) o "La Puerta del Vino" (*Préludes*, Llibre II, 1913).

Balai explora de manera enginyosa les diferents possibilitats de realitzar el batut sobre les cordes de la guitarra. El títol de la peça és també un joc de paraules. Fa referència a una escombra (*balai*, en francès) i recorda en alguns fragments el so d'aquest objecte, alhora que en la seva part central conté una mena de ballet, terme que en francès es pronunciarà de manera similar al títol de la peça.

Tot plegat en mans d'un guitarrista excepcional que ens brindarà una oportunitat interessantíssima de conèixer un repertori capaç de mostrar la gran versatilitat d'un instrument emblemàtic del Museu de la Música i que permetrà sentir algunes de les guitarres de la col·lecció: Francisco Simplicio (1924, MDMB 1444) i Enrique García (1913, MDMB 1700).